

Aveco De Bondt
T.a.v.: Dhr. T.F. Kroon
Adviseur ecologie
Postbus 2674
3800 GE AMERSFOORT

Uw kenmerk: *****
Ons kenmerk: ABVL1402B
Datum: 23-10-2015
Projectgebied: Ankeveensepad, Nederhorst den Berg
Onderwerp: Inventarisatie huismus, gierzwaluw, kleine modderkruiper en vleermuizen

Geachte mijnheer Kroon,

Hierbij ontvangt u het briefrapport van Adviesbureau E.C.O. Logisch van de inventarisaties naar huismus, gierzwaluw, kleine modderkruiper en vleermuizen in uw projectgebied "Ankeveense pad, Nederhorst den Berg". In dit rapport zijn de resultaten van het onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen verwerkt.

Projectgebied

Het projectgebied omvat een zone langs het Ankeveensepad te Nederhorst den Berg. Binnen het projectgebied zijn vier gebouwen aanwezig. Dit betreft een deel van de pastorie, restaurant "Het Spiegelhuys" en twee houten opstallen. Daarnaast is een groene zone met een vijver, enkele sloten en bosschages aanwezig op het terrein. Naar aanleiding van de voornemens van de opdrachtgever om enkele gebouwen te renoveren en delen te slopen, sloop van de houten opstallen en enkele bomen te kappen, is dit onderzoek uitgevoerd. Het projectgebied staat weergegeven op figuur 1.

Figuur 1: Projectgebied (rood omkaderd)

Werkzaamheden

Per (soort)groep wordt de toegepaste methode toegelicht. In tabel 1 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde inventarisaties. De inventarisaties zijn uitgevoerd door ing. S. van Lieshout.

Huisumus

Het onderzoek naar de huismus is gebaseerd op de soortenstandaard van de huismus¹. In de periode 1 april - 15 mei 2015 is het projectgebied middels twee bezoeken onderzocht op het voorkomen en het gebruik van de huismus.

¹ Rijksdienst voor ondernemend Nederland, 2015, Soortenstandaard huismus, Ministerie van Economische Zaken.
Adviesbureau E.C.O. Logisch 1

Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw heeft plaatsgevonden middels een inventarisatie welke gebaseerd is op de Soortenstandaard gierzwaluw². Er zijn drie bezoeken van twee uur aan het projectgebied gebracht in de periode 1 juni tot en met 15 juli om broedgevallen van de gierzwaluw vast te stellen, dan wel uit te sluiten.

Kleine modderkruiper

De aanwezigheid van de kleine modderkruiper in de watrgang evenwijdig aan het Ankeveensepad is onderzocht middels een steekproefsgewijze bemonstering binnen geschikt habitat. Hierbij is met een groot, fijnmazig schepnet de watrgang bemonsterd over de lengte van het projectgebied.

Vleermuizen

De inventarisatie naar vleermuizen bestaat uit onderzoek naar zomerverblijven/kraamkolonies, paarverblijven/zwermplaatsen, vliegroutes en foerageerzones. Bij het onderzoek is door de opdrachtgever uitgegaan van het mogelijk voorkomen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. De toegepaste methode wordt hier nader toegelicht. In tabel 1 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde inventarisaties. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013³.

Zomer- / kraamverblijven

In de periode 15 mei tot 15 juli is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes waarvan één in de vroege ochtend van circa twee uur voor zonsopkomst en één in de avond vanaf zonsondergang is uitgevoerd.

Paarverblijven / zwermplaatsen

In de periode 15 augustus - 1 oktober 2015 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen. Om paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen vast te kunnen stellen is er een ochtendbezoek en een avondbezoek uitgevoerd.

Winterverblijven

Ten behoeve van het onderzoek naar winterverblijven van vleermuizen is tijdens de inventarisaties in de paarperiode aandacht besteed aan het middernachtzwermen van vleermuizen bij potentiële winterverblijven.

Vliegroutes / foerageerzones

De inventarisatie van vliegroutes en foerageerzones is simultaan met de overige inventarisaties uitgevoerd.

Bij het onderzoek naar vleermuizen is gebruik gemaakt van zogenaamde batdetectors. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijke gehoor. Adviesbureau E.C.O. Logisch maakt standaard gebruik van detectors met de mogelijkheid tot het opnemen en vertraagd afspelen van geluiden voor eventuele analyse achteraf.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties huismus, gierzwaluw, kleine modderkruiper en vleermuizen

Datum	Tijd	Activiteit	Weersomstandigheden
21-04-2015	08:00 - 10:00	Huisumus	Onbewolkt, windkracht 3, 5 °C
07-05-2015	07:00 - 09:00	Huisumus Kleine modderkruiper	Half bewolkt, windkracht 4, 11 °C
28-05-2015	03:30 - 05:30 05:30 - 06:30	Vleermuizen zomer- / kraamverblijven Kleine modderkruiper	Zwaar bewolkt, windkracht 3, 13 °C
03-06-2015	20:45 - 22:45	Gierzwaluw	Half bewolkt, windkracht 3, 14 °C
23-06-2015	21:00 - 00:00	Gierzwaluw Vleermuizen zomer- / kraamverblijven	Bewolkt, windkracht 2, 15 °C
08-07-2015	21:00 - 23:30 22:00 - 23:30	Gierzwaluw Vleermuizen zomer- / kraamverblijven	Bewolkt, windkracht 2, 14 °C
30-08-2015	04:50 - 06:50	Vleermuizen paarverblijf/zwermplaatsen	Zwaar bewolkt, windkracht 3, 18 °C
28-09-2015	19:20 - 21:20	Vleermuizen paarverblijf/zwermplaatsen	Half bewolkt, windkracht 2, 12 °C

² Rijksdienst voor ondernemend Nederland, 2015, Soortenstandaard Gierzwaluw, Ministerie van Economische Zaken

³ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013

Resultaten

De resultaten van het onderzoek naar de huismus, gierzwaluw, kleine modderkruiper en vleermuizen zijn hier per type onderzoek weergegeven. In bijlage 1 zijn de resultaten van de onderzoeken op kaart weergegeven.

Huisumus

Er zijn geen broedgevallen van de huismus aangetroffen in het projectgebied. De soort is wel waargenomen buiten het projectgebied nabij de Rabobank aan de Voorstraat ten westen van het projectgebied.

Gierzwaluw

In het projectgebied zijn geen nestlocaties van gierzwaluw aangetroffen. Ten noorden van het projectgebied zijn zes nestlocaties in de nabijgelegen kerktoeren aangetroffen. De nestlocaties bevinden zich achter de openingen in de schuine delen van het kerktoerendak. In bijlage 2 staat de nestlocatie op foto weergegeven.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper is niet aangetroffen in het projectgebied. De betreffende watergang heeft een zeer laag waterpeil en staat zelfs voor grote delen droog in perioden met weinig regen. De watergang bevat veel bladval en boomtakken. De watergang ligt aan een hoog talud wat ruig begroeid is met soorten als brandnetel en fluitenkruid. Er valt weinig licht op de watergang door de ruige begroeiing en overschaduw van de bomen. Er is dan ook geen optimaal habitat voor de kleine modderkruiper aanwezig.

Vleermuizen

Binnen het projectgebied zijn de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. De resultaten van het vleermuisonderzoek zijn in bijlage 1 op kaart weergegeven.

Zomer- / kraamverblijven

Binnen het projectgebied zijn geen zomerverblijven of kraamverblijven van vleermuizen waargenomen. De in het projectgebied foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis arriveren in het projectgebied uit westelijke richting en verdwijnen vervolgens in oostelijke richting. Het gaat daarbij om een beperkt aantal individuen. Bij het ochtendbezoek kwamen deze individuen aangevlogen uit oostelijke richting en verdwenen in westelijke richting. De verblijfplaats van deze individuen bevindt zich daarom vermoedelijk ten westen van het projectgebied. Een zomer- of kraamverblijf in het projectgebied is op basis van deze waarnemingen uitgesloten.

Paarverblijven / zwermplaatsen

Binnen het projectgebied is één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Het paarverblijf bevindt zich aan de oostkant van restaurant "Het Spiegelhuys" onder de daklijst. De exacte locatie bevindt zich tussen de twee regenpijpen, ter hoogte van de dakverhoging. Het individu is langdurig baltsend langs de gevel en vanuit de verblijfplaats waargenomen.

Winterverblijven

Tijdens het onderzoek naar paarverblijven van vleermuizen is nachtelijke zwermactiviteit bij het paarverblijf waargenomen in het projectgebied. Het betreft hier echter territoriaal gedrag van een enkel individu en geen typisch massazwermgedrag. Omdat er een paarverblijf is aangetroffen kan een winterverblijfplaats niet worden uitgesloten. Het is bekend dat paarverblijven tevens als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden. Daarnaast is de verblijfplaats tijdens de laatste inventarisatie, laat in het seizoen aangetroffen.

Vliegroutes / foerageergebieden

De groenstructuren en de vijver ten oosten van de pastorie in het projectgebied worden door de gewone- en ruige dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied. De laatvlieger en watervleermuis zijn eveneens incidenteel waargenomen. Er is een vliegroute van negen individuen van de gewone dwergvleermuis in het projectgebied aangetroffen. De vliegroute volgt grofweg de route over het schelpenpad langs de pastorie. Hierbij wordt voornamelijk de bomenlijn aangehouden ter oriëntatie. Aan de oostzijde van de pastorie wordt gefoerageerd. De vliegroute loopt in de avond vanuit het westen in oostelijke richting, in de ochtenden loopt de vliegroute de andere kant op.

Overige soorten

Er is een exemplaar van de dotterbloem aangetroffen in de sloot nabij het bruggetje bij de houten kapschuur.

Belang projectgebied

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door beschermde soorten. In tabel 2 is weergegeven welke functies zijn aangetroffen en wat het belang van het projectgebied is voor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie.

Tabel 2: Beschermde functies aangetroffen soorten Het belang is een expert judgement ten opzichte van de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie

Flora- en faunawet	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Functie	Belang
Tabel 3	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Foerageergebied	Klein
			Vliegroute	Redelijk
			Paarverblijf	Redelijk
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Foerageergebied	Klein
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Foerageergebied	Klein
	Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Foerageergebied	Klein

De gewone dwergvleermuis is het meest prominent aanwezig in het projectgebied. Deze soort gebruikt het projectgebied als paarverblijf, vliegroute en foerageergebied. De vliegroute wordt gebruikt door negen individuen, het gebied wordt als foerageergebied gebruikt door enkele individuen. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Daarnaast zullen enkele bomen gekapt worden, maar zullen grote delen van de groenstructuur in stand blijven. Indien mogelijk dient de vliegroute zoveel mogelijk behouden te worden over het traject wat in bijlage 1 staat weergegeven.

Het paarverblijf is van redelijk belang voor de gewone dwergvleermuis. De locatie ligt relatief dicht langs de bestaande vliegroute en foerageergebieden waardoor zijn bereik ten opzichte van zijn soortgenoten groot is. Er zijn voldoende alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving aanwezig welke als paarverblijf kunnen dienen. Het is echter mogelijk dat de locatie ook als winterverblijfplaats gebruikt wordt.

De laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis maken incidenteel van het projectgebied. Voor deze soorten heeft het projectgebied dan ook een klein belang.

Conclusie

Er is een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in het restaurant "het Spiegelhuys". Voor vernietiging van een verblijfplaats dient een ontheffing inzake artikel 75c van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden en dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

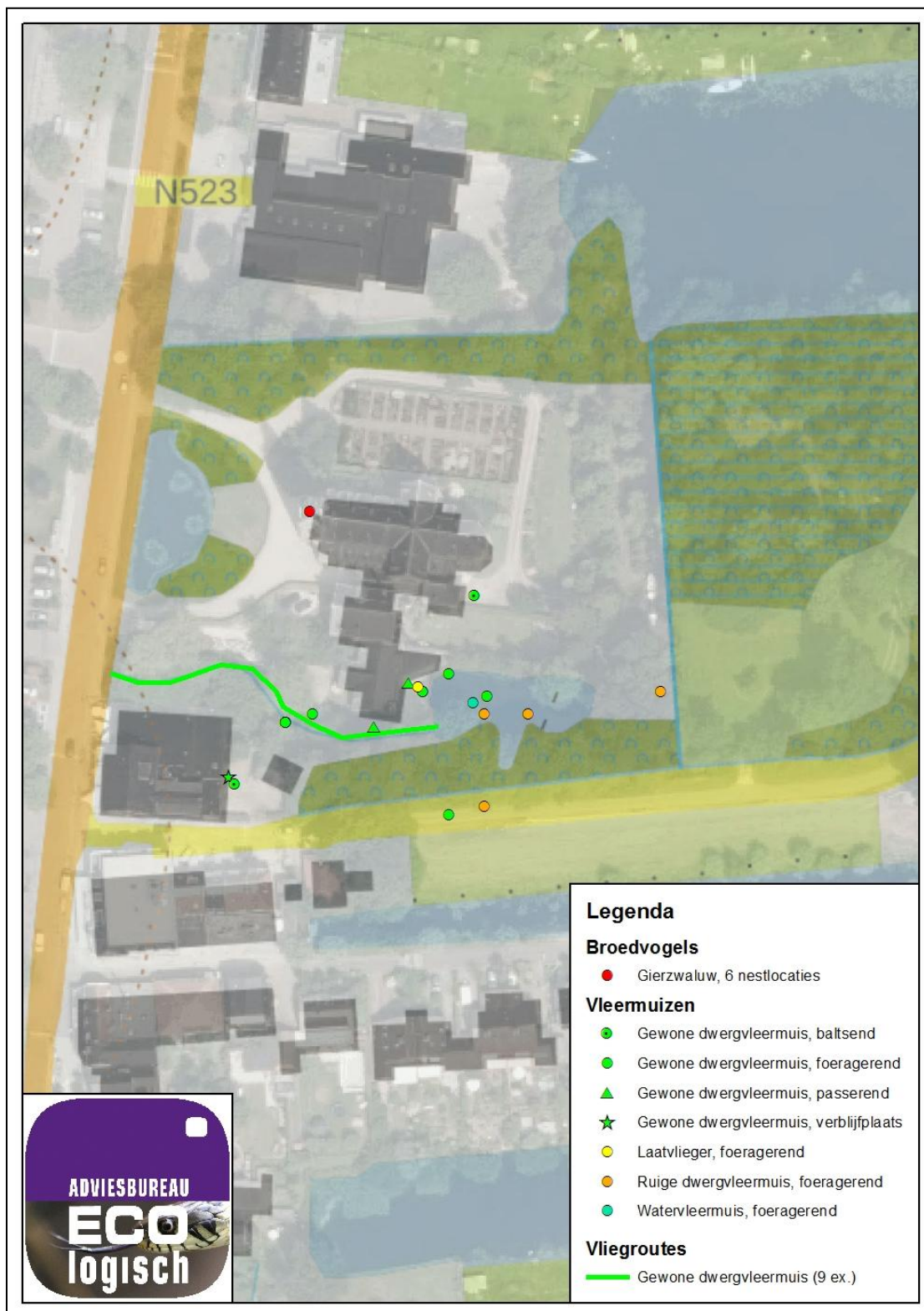
Er zijn geen nestlocaties van de huismus en gierzwaluw aangetroffen. De kleine modderkruiper is eveneens niet aangetroffen.

Mocht u naar aanleiding van dit rapport nog vragen en / of opmerkingen hebben, kunt u te allen tijde contact met ons opnemen.

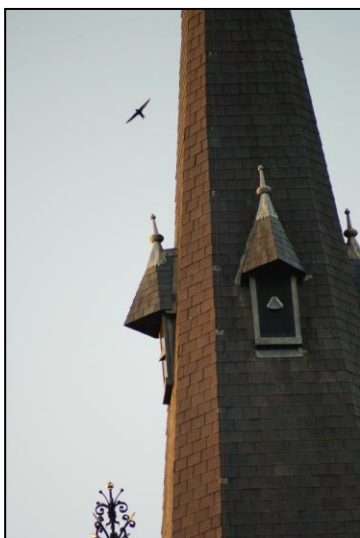
Hoogachtend,

Ing. S. van Lieshout
Projectleider ecologie
Adviesbureau E.C.O. Logisch
Stefan@eco-logisch.com
+31624808027

Bijlage 1: Kaart met resultaten onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen

Bijlage 2: Foto's

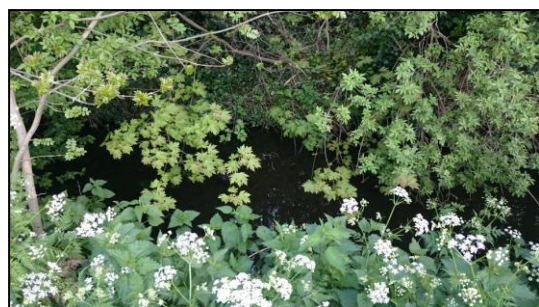
Afbeelding 1 t/m 3: Zwermende gierzwaluw bij kerkstoren

Afbeelding 4 en 5: Paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Afbeelding 6 en 7: Dotterbloem in droogstaande sloot en droogstaande sloot langs het Ankeveensepad

Afbeelding 8: Overgroeide sloot met laag waterpeil

Afbeelding 9: Pastorie met vijver